

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, külcsúnyvivar és legyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Péntek, 1932 augusztus 19

Ara 16 fillér

VIII. évfolyam, 189. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tartása szerint. Megjelent hétfő kivételével naponta reggel

A szegedi kultúra tragédiája

Tíz milliót áldozott Szeged az egyetem felépítésére. Ezért a hatalmas összegért azt kapta, hogy itt épültek fel a klinikák, amelyeknek a legkisebb szöge is az államé, hogy ide jött lakni hetven egyetemi tanár, hogy évenként tíz hónapot itt tölt el mintegy két ezer egyetemi hallgató, hogy nagy tiszaparti részlet — disztelen kép az árvíz előtti Szeged megmaradt uccasoraiból — teljesen újjáépült és hogy a Lázár György-teret a templom és a püspöki palota mellett egyetemi épület, a vegytani intézet zárja be. Kapott ugyan Szeged mást is. Sok mást. Kapta például, hogy a tanárképző intézet néhány professzora, amint ismert személyi változás folytán a legkisebb kilátás nyílt a sikerre, elkezdett dolgozni Szeged ellen. De ma ne feszegessük se az egyetem építésével kapcsolatosan elkövetett hatósági ügyfeleket, se az egyetem Szegedre helyezéséből a mérhetetlen arányú szegedi áldozatkészség ellenére fakadt sérelmeket. Egészen más természetű sérelmet kell szóvá tennünk. Haladéktalanul és a jogos méltatlankodás tiltakozó hangján. A helyi és az országos közszellem előnyös változásának további előkészítése, a helyi és az országos kultúra további soradásban tartásának megakadályozása érdekében.

Azokat a munkálatokat, amelyekkel az ember tragédiája szegedi szabadtéri előadását előkészítették, különböző szempontok szerint lehet megítélni. Egyes részletkérdésekben eltérhetnek a vélemények. Arról azonban, hogy a kísérlet helyes volt és hogy minden hatóság és tényező részéről a legmelegebb felkarolásban kellett volna részesülnie, nem lehet vitatkozni. A gondolat helyességét és a megvalósításhoz fűződő helyi és országos érdekeket kivétel nélkül minden tényezőnek fel kellett volna ismernie. A Nemzeti Színház igazgatójának is. És a Nemzeti Színház főrendezőjének is.

Az állandó szegedi szabadtéri előadások terét mi kezdettől fogva nem tekintettük olyanoknak, mintha az égből pottyant volna alá s mintha boldogoknak kellene lennünk, ha egy-egy kísérletre hivatalos urak — akár magas irodalmi, vagy művészi pozíciót betöltő urak — leereszkednek hozzánk. A szegedi szabadtéri előadások árát megfizettük az egyetemért hozott mérhetetlen áldozattal. A rendszeres, az évről-évre rendezendő szabadtéri előadásokhoz jussa volt és van ennek a városnak. Különb jussa, mint bármelyik más városnak. Nem hisszük ugyanis, hogy Klebelsberg Kunó messzemenő terv és egységes koncepció nélkül képezte volna ki a Templom-teret. Nem hisszük, hogy véletlen folytán született meg a szegedi szabadtéri előadások gondolata. És nem hisszük, hogy kulturpolitika az a részben ismeretlen, részben határozatlan valami, amely a tavalyi kísérlet sikere után helyesnek tartja, hogy az idén ne legyen Szegeden szabadtéri előadás, jövőre megint ne legyen s azután újból ne legyen. Hiszünk ezzel szemben, hogy az egykori minisztériumi elgondolás helyességét számtalan körülmény igazolja, hiszen Szegednek a Templom-teren kívül más tere is van, amely alkalmas szabadtéri előadásra, hiszen az első szegedi szabadtéri előadás óta lényegesen megváltozott a helyzet, mert tavaly, amikor az első szabadtéri

előadás lezajlott, még nem közlekedtek filléres vonatok, most közlekednek, még nem volt országos idegenforgalmi politika, most kezd lenni. Hiszünk, hogy a szabadtéri előadások terén Szegednek függetlenítenie kell magát a központtól. Hogy ez a függetlenítés sikerülne is. Hogy ebben a kis országban nem idegenforgalmi és nem kulturpolitika eljőnni Szegedre, néhányszor itt előadni egy darabot, azután ugyanazzal a darabbal és ugyanazzal a személyzettel elmenni Pécsre, onnan Debrecenbe és onnan Budára.

A hatósági munka találékonysága, lendülete és fölemelkedése nélkül elmaradhatatlan ebben a városban a további stagnálás, sőt visszacsúszás. Pedig nyomor, téltelenség kárhóztár és kilátástalanság ellenében a szegedi színház álmodni és szépeket alkotni. Kellene is. Megismételjük, amit körülbelül tavaly ilyenkor mondtunk el legelőször. A legközelebbi nyárig egy teljes esztendője van a hatóságnak. Ez alatt az év alatt építse ki a szabadtéri előadások teljes szervezetét és rendszerét. Szegedet a szabadtéri előadásoknak az ország határain kívül is ismert magyarországi központjává kell tenni. Az ország kulturális életének egy-egy ága ki lehet szolgáltatva Hevesi Sándornak, vagy Csathó Kálmánnak. Színházunk világszerte elismert nagyszerű presztizsének nem árt, ha az ország színházában — van része ebben a színházban Szegednek is — nem engedik szóhoz jutni Molnár Ferencet, de közönség elé viszik Zsirkay Jánost. A szegedi kultúra az ilyen teherpróbák rettentő súlya alatt könnyen szenvedhet gyógyíthatatlan sebeket.

Az ember tragédiájának a kosztümjei bizonyára sokba kerültek. Igaza van Hevesi Sán-

dornak és igaza van Csathó Kálmánnak, amikor vigyáznak rájuk és nem adják kölcsön — Szegednek. Akkor is vigyáztak, amikor ők jöttek le Szegedre játszani s nem lehet kívánni tőlük, hogy elhiggyék, hogy más ugyanolyan gonddal fog eljárni, mint amilyen gonddal ők jártak el. Egészen bizonyos ugyanis, hogy a kosztümökben semmiesetre sem esik baj, ha Csathó Kálmán hozza le. S egészen bizonyos, hogy baj esik bennük, ha Hont Ferencnek hívják, aki gondjukat akarja viselni. Igaz, hogy a város kérte kölcsön a kosztümöket, tehát a város lett volna felelős értük. De hát de gustibus non est disputandum. Kinek a pap, kinek a papné. A Nemzeti Színház igazgatósága bizonyára úgy gondolta, hogy Hevesi Sándor és Csathó Kálmán fizetése nagyobb biztosíték az esetleges károkért, mint Szeged helve ezer holdja. Hiába, nagyon lemehelet a föld ára.

Hevesi nagy előszeretettel juttatja szóhoz a szövetséges Olaszország új lehetőségeit. Talán tanulna is valamit Olaszországtól. Veronában most tartják Európa legremekesebb operaelőadásait. Az előadások megszervezésében a Scálának semmi része. De a Scála zenekara szerepel, csak kibővítve. A Scála kórusa van ott, mérhetetlenül megnagyobbítva. És a Scála kosztümjeit is elküldték. Igaz, hogy Budapesttől Szegedig egy órával hosszabb ideig megy a vonat, mint Milánótól Veronáig. De szabad-e pómboló munkát végezni a magyar kultúra testén emiatt az egy óra miatt? Szabad-e meghiusítani Az ember tragédiája első szabadtéri előadását s ezzel az egész ország kulturális életének mérhetetlen kárára közelebb vinni a beteljesedéshez a szegedi kultúra tragédiáját?

Teljes sikerrel végződött Piccard második sztratoszféra repülése

12 órai repülés után délután 5 órakor Verona mellett programszerűen földet ért

A belga professzor 21 ezer méter magasba repült lég-hajójával

Zürich, augusztus 18. Piccard professzor csüörtökön reggel Cosyns belga tanár kíséretében felszállt a sztratoszférába. A start jó időben történt.

650 kilogramm ballasztot vitt magával és tíz órára tervezte a sztratoszférában való tartózkodást. A dübendorfi repülőtéren, ahol a start történt, 30 000 ember jelent meg. Ott volt többek között dr. Eckener, a Graf Zeppelin parancsnoka is, aki nagy érdeklődéssel kísérte az előkészületeket.

Piccard

a ballon töltését

személyesen ellenőrizte. A ballont hidrogénnel töltötték meg. Közben az ideges professzornak összeütközése támadt egy fényképész-szel, aki a ballon közelében cigarettázott. Piccard odarohant hozzá és kikapta a szájából, majd a földre taposta a cigarettát. A tanár felesége lépett közbe és az ideges Piccardot pihenni küldte.

A kosárban

két napra való élelmiszert

helyeztek el és öt palack sűrített hidrogént vittek magukkal, amely 36 órára elegendő.

Öt óra tájban Piccard és Cosyns beszálltak a gondolába, melynek köeleit 200 pionirkaton tartotta azután a közönség zúgó éljenzése közben

felemelkedett a léggömb.

A szél eleinte nyugat felé hajtotta a ballont, de azután déli szél kapta. Öt óra 26 perckor már

az Alpok fölött

lebegett a ballon.

A ballon felemelkedésével egyidejűleg repülőgépén felszállt Mittelholzer Walter, a híres svájci repülő. Gépére filmfelvevőgép volt erősítve és nagy magasságig kísérte Piccardot és közben filmfelvételeket készített. Piccard 3300 méter magasságban a ballon ablakánál állott.

A ballon átrepülte Chur határállomást és ott észak felé fordult. 8 órakor Sevelen rajnai